

Transparentnost organa vlasti -

Informatori o radu, budžet, konkursi za sufinansiranje medijskih projekata

28. februar 2019. god.

Lokalni nivo

U okviru istraživanja transparentnosti jedinica lokalne samouprave (JLS), odnosno objavljivanju informacija na internet prezentaciji JLS, analizirali smo sajtove 28 gradova u Srbiji¹ i to - ažurnost i sadržaj informatora o radu, odluke o medijskim konkursima i dostupnost informacija o budžetu.

Svi informatori se na sajtovima gradova mogu lako pronaći na naslovnoj strani, postavljeni su kao baner, ili u rubrici „Dokumenta“ u padajućem meniju. Samo Informator o radu Grada Zaječara na sajtu nije moguće pronaći, osim kroz korišćenje „google“ pretrage.

Sedam od 28 gradova ne ažurira redovno informatore o radu, odnosno nije unosilo nikakve izmene u najmanje poslednja tri meseca, iako je, prema [Uputstvu za izradu i objavljivanje Informatora o radu](#) (Uputstvo), organ obavezan da redovno vrši proveru tačnosti i potpunosti podataka objavljenih u informatoru i da najkasnije do kraja svakog kalendarskog meseca unese sve promene nastale u toku meseca².

Analizirali smo ažurnost informatora o radu u tri oblasti – **javne nabavke**: da li informator sadrži izveštaje o sprovedenim javnim nabavkama u poslednjih 12 meseci, da li ima informacije ili link ka odeljku sa objavljenim planom javnih nabavki za 2019. godinu, **podaci o platama**: da li su objavljene (taksativno) informacije o platama funkcionera i službenika, kao i **podaci o uslugama**: da li je objavljen popis usluga koje grad pruža, sa rokovima propisanim za njihovo pružanje.

Svega četiri JLS (Novi Sad, Kragujevac, Jagodina i Vršac) u informatorima o radu imaju objavljene podatke o javnim nabavkama. Kragujevac ima poseban Informator o javnim nabavkama (svaka služba i uprava imaju poseban informator o radu). Takođe, ima objavljene i izveštaje o javnim nabavkama sprovedenim u 2018, kao i plan nabavki za 2019. Novi Sad ima objavljene podatke o javnim nabavkama sprovedenim u poslednjih 12 meseci, kao i plan nabavki za 2019. Grad Jagodina takođe ima poseban Informator o budžetu u kome je objavljen izveštaj o nabavkama u 2018. godini, ali ne i plan javnih nabavki za 2019. Grad Vršac u Informatoru objavljuje izveštaje o sprovedenim javnim nabavkama, kao i plan za

¹Beograd, NoviSad, Niš, Kragujevac, Subotica, Zrenjanin, Pančevo, Čačak, Kruševac, Kraljevo, NoviPazar, Smederevo, Leskovac, Vranje, Užice, Valjevo, Šabac, Sombor, Požarevac, Piroć, Zaječar, Kikinda, SremskaMitrovica, Jagodina, Vršac, Bor, Prokuplje i Loznica

²https://www.paragraf.rs/propisi/uputstvo_za_izradu_i_objavljivanje_informatora_o_radu_drzavnog_organaha.html

narednu godinu. Ostali gradovi imaju informacije na sajtu, uglavnom u delu koji se odnosi na budžet i informacije o javnim nabavkama.

Jedna od obaveznih stavki u informatoru su podaci o platama funkcionera i službenika. Ovu obavezu ispunilo je 20 gradova, dok se u informatorima osam gradova (Niš, Valjevo, Šabac, Kikinda, Sremska Mitrovica, Vršac, Bor i Prokuplje) ne mogu pronaći ovi podaci.

14 gradova ispunilo je obavezu i u informatoru objavilo informacije, odnosno spisak usluga koje grad pruža sa rokovima za njihovo izvršavanje, dok su još tri delimično ispunile obavezu i objavile spisak usluga koje grad pruža, ali ne i rokove za njihovo izvršavanje. U informatorima 11 gradova nije moguće pronaći podatke o uslugama koje grad pruža, niti rokove za njihovo izvršavanje.

Pored informatora o radu, analizirali smo dostupnost objavljivanja javnih poziva i konkursa za sufinansiranje medijskih projekata. Od 28 gradova, samo je Grad Beograd na svom sajtu (koji je inače najsiromašniji sajt u odnosu na posmatrane gradove) objavio i analizu sprovedenog konkursa za sufinansiranje medijskih projekata. Za sve ostale nema podataka na sajtu, ili su objavljene samo odluke o raspisivanju javnog poziva/konkursa ili odluka o dodeli sredstava. Informacije koje se odnose na ovu oblast uglavnom se nalaze u segmentu sajta „javni pozivi i konkursi“ u kome su informacije poređane hronološki i potrebno je značajno vreme da se pregledaju sve informacije. Pretraga na sajtovima gradova u 90 odsto slučajeva ne funkcioniše, pa je ovakve informacije potrebno pažljivo tražiti. Za šest gradova (Niš, Kragujevac, Subotica, Zrenjanin, Pančevo, Čačak, Kruševac i Kraljevo), ni posle temelje pretrage, nije bilo moguće pronaći bilo kakve informacije čak ni o raspisivanju javnog poziva ili konkursa za sufinansiranje medijskih projekata. Na sajtovima sedam gradova mogu da se pronađu informacije da je objavljen javni poziv, sa uslovima, dok je na sajtovima 15 gradova pored javnog poziva, objavljena i odluka o dodeli sredstava posle sprovedenog konkursa. Međutim, svega 11 odluka o dodeli sredstava sadrži i obrazloženje odluke.

U segmentu budžet, čak 17 gradova nije objavilo na svojim internet prezentacijama obrazloženje budžeta za 2019. godinu. Šest gradova objavilo je obrazloženje kao sastavni deo predloga budžeta, što podrazumeva da zainteresovani korisnik sajta mora da prođe kroz ceo predlog budžeta ne bi li dobio obrazloženje pojedinih budžetskih stavki. Za pohvalu su četiri grada (Sombor, Sremska Mitrovica, Bor i Loznica) koji imaju posebnu stranicu i lako dostupno obrazloženje budžeta. Izveštaj o realizaciji budžeta za 2017. godinu na svojim sajtovima ima objavljeno 20 gradova. Grad Zaječar ima sajt na kome je najteže doći do bilo kakvih podataka, pa se tako i informacije o budžetu ne objavljuju na jednom mestu, za razliku od drugih gradova koji imaju segment na sajtu „budžet“. Sve informacije koje su objavljene na sajtu Grada Zaječara su hronološki navedene i gotovo je nemoguće pretraživati i utvrditi da li je informacija ipak objavljena.

Periodične, mesečne, šestomesečne ili devetomesečne izveštaje o izvršenju budžeta za 2018. godinu nije objavilo devet gradova. Za Zaječar i Loznicu nije bilo moguće pronaći podatke.

Sedam gradova objavilo je šestomesečne izveštaje o izvršenju budžeta, 13 gradova objavilo je devetomesečne izveštaje. Grad Vranje jedini na svom sajtu daje potpuno i redovno izveštavanje o realizaciji budžeta za 2018. godinu, a do podataka je jednostavno doći. Građanski budžet objavilo je 10 gradova, Niš, Leskovac i Vranje imaju objavljene pozive građanima da učestvuju u pripremi budžeta za 2019, kao i da daju svoje predloge za unapređenje budžeta.

Republički organi

Iste segmente analizirali smo na internet prezentacijama Skupštine Srbije, Vlade Srbije, svih ministarstava u Vladi, kao i nekoliko uprava i Kancelarija – Kancelarije za Kosovo i Metohiju, Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima i Uprave za zajedničke poslove. Pored informatora o radu, podataka o budžetu i davanjima medijima i NVO, analizirali smo i dostupnost podataka o državnoj pomoći.

Informatori o radu svih ministarstava ažuriraju se redovno i uglavnom sadrže informacije koje ovaj dokument treba da sadrži, a koje propisuje Uputstvo. Svi informatori su lako dostupni i nalaze na naslovnoj strani sajta kao baner ili u segmentu „Dokumenta”. Ministarstva detaljno i takstativno navode usluge koje pružaju, uslove za dobijanje usluga, kao i pregled pruženih usluga. U delu o platama zaposlenih, funkcionera i službenika, u informatorima su navedeni iznosi, koeficijenti i platni razredi.

Kada je reč o javnim nabavkama, 11 ministarstava u informatorima je objavilo ili tabele sa sprovedenim nabavkama u 2018. godini i planove nabavki za 2019. ili linkove koji vode ka ovim podacima na deo sajta o javnim nabavkama. Četiri ministarstva imaju linkove ili informacije o sprovedenim javnim nabavkama za 2018. godinu, ali ne i plan javnih nabavki za 2019. Dva ministarstva (Ministarstvo za trgovinu, turizam i telekomunikacije i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede) nemaju u informatorima podatke o javnim nabavkama. Ostala ministarstva imaju određene podatke za 2018. i ranije godine.

Skupština Srbije ne ažurira redovno svoj informator o radu (poslednja izmena 30. aprila 2018). Ne sadrži informacije o javnim nabavkama za 2018. godinu. Podaci o platama u Narodnoj skupštini su objavljeni.

Poslednje informacije u informatoru Vlade Srbije o javnim nabavkama su za 2017. godinu, iako se ovaj dokument redovno ažurira. Sadrži pregled o uslugama koje pruža, kao i o platama.

Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima poslednji put je ažurirala informator o radu 2015. godine, dok Kancelarija za Kosovo i Metohiju nema informator, već klik na ovaj dokument vodi ka Izveštaju o radu (koji ne sadrži informacije o segmentima koje smo posmatrali, odnosno nema informacija o javnim nabavkama, uslugama koje pruža, kao ni o platama). Uprava za zajedničke poslove ima ažuriran informator o radu, ali se poslednji podaci o javnim nabavkama odnose na 2017. godinu.

Samo na sajtu Ministarstva kulture i informisanja objavljeno je rešenje o dodeli sredstava za sufinansiranje medijskih projekata, sa obrazloženjem. Na drugim takve podatke nije bilo moguće pronaći pretragom sajta.

Kada je reč o davanjima NVO, na svega nekoliko organa iz posmatranog uzorka ima informacija o tome. Kancelarija za Kosovo i Metohiju je u Izveštaju o radu za 2017. navela da je data pomoć NVO u iznosu od 5,8 miliona dinara. Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija, zaštite životne sredine i prosvete, nauke i tehnološkog razvoja objavilo je odluke o dodeli sredstava, ali bez obrazloženja. Ni u jednom slučaju, nije dostupan izveštaj o realizaciji projekata koji su dobili sredstva za sprovođenje.

Budžete republičkih institucija i organa vlasti u najčešćem slučaju nije lako naći na sajtu, jer se podaci koji se odnose na prihode i rashode uglavnom nalaze u informatorima koji imaju po više stotine stranica, ili izveštajima o radu, a ne kao poseban segment na naslovnoj strani sajta ili među dokumentima. To znači da je potrebno mnogo trudada bi se došlo do željenih podataka. Budžet Narodne skupštine takođe je objavljen u okviru informatora o radu.

Ni jedan od posmatranih organa vlasti nema građanski budžet.

Budžete su objavila ministarstva finansija, privrede, državne uprave, prosvete, životne sredine. Ministarstvo prosvete i nauke je objavilo i finansijski plan za 2019. godinu, Ministarstvo unutrašnjih poslova plan izvršenja budžeta za 2018, dok se, na primer, na sajtu Ministarstva spoljnih poslova poslednji podaci odnose na 2014. godinu.

Svega dva ministarstva (Ministarstvo pravde i Ministarstvo unutrašnjih poslova) imaju na svojim sajtovima izveštaje o realizaciji budžeta. Ministarstvo pravde objavilo je izveštaj o izvršenju budžeta za prvih devet meseci 2018, a MUP za prvih šest meseci 2018.

Podaci o državnoj pomoći objavljeni su u informatorima u radu, kao tabelarni prikaz projekata i iznosa pomoći, bez detaljnijih podataka u vidu obrazloženja i izveštaja o sprovedenim projektima. Na sajtovima van informatora nema informacija o državnoj pomoći, osim kod ministarstava koja daju subvencije – poljoprivreda, turizam, privreda. U ovim slučajevima su objavljeni pozivi, iznosi i dodele, ali bez izveštaja o sprovedenim programima. U informatoru o radu Narodne skupštine navedeno je da se državna pomoć isplaćuje iz fonda koji se puni novcem od poslaničkih kazni. Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima ima objavljen spisak korisnika i dodeljenih sredstava (poslednje iz 2015. godine), dok je Kancelarija za Kosovo i Metohiju u izveštaju o radu navela kome je isplaćena državna pomoć.